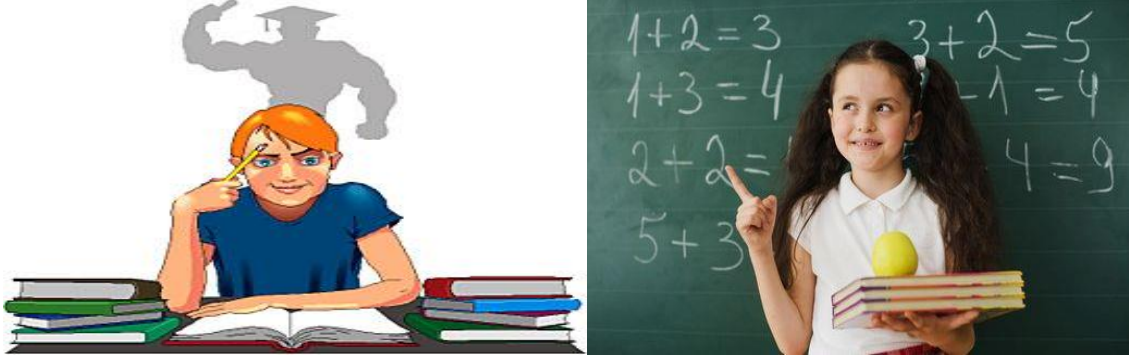

ÇOCUĞUMU İLKOKULA NASIL HAZIRLAMALIYIM?

İlkokulun Çocuğun Yaşamındaki Yeri ve Önemi

- İlköğretim, yetişkin hayatında alacağımız görevler için hazırlanmamızda temel oluşturan bir kurumdur.
- Bu kurumda kazandığımız bilgiler, daha sonraki öğretim yaşamımızdaki başarılarımızı da büyük ölçüde etkiler.
- Bu kurumda öğretmen ve yaşitlarımızla kurduğumuz ilişkilerin olumlu ya da olumsuz oluşunun, daha sonraki katılacağımız öğretim kademelerinde davranışlarımızı da etkilemesi kaçınılmazdır.
- Çocuk ilk kez programlı öğretimin gerektirdiği etkinliklere katılmak, belirli bir disiplin planı dahilinde kurallara uymak, öğretmenin talimatını yerine getirmek ve daha da önemlisi okuma-yazma, aritmetik vb. konuları öğrenmek gibi görevlerle karşı karşıyadır.

İlkokula Hazırlık

“OKUL OLGUNLUĞU” NEDİR?

Anaokulu eğitimi almış olsa da çocuğun özellikle öğrenme süreci ile ilk tanışması, ilk deneyimlerini yaşadığı 1.sınıf onun bütün okul hayatı boyunca “okul ve eğitim/öğretim” kavramlarını nasıl algılayacağını belirlemektedir.

OKUL OLGUNLUĞU; çocuğun fiziksel, zihinsel, sosyal ve duygusal gelişimi açısından belirli bir düzeye gelmesi ve okulda kendisinden beklenenleri başarılı bir şekilde yerine getirmeye hazır olmasıdır.

Okula başlama, zihinsel, bedensel, duygusal ve sosyal açıdan bir “hazır oluşluk” gerektirir. Bunun anlamı, çocuğun herhangi bir duygusal zorluğa uğramadan, kolayca ve yeterli bir şekilde öğrenebileceği dönem olarak tanımlanır. Okula başlamak yalnızca okuma-yazma öğrenmek demek değildir.

Okul olgunluğuna erişmiş bir çocuk ondan beklentileri rahatlıkla yerine getirebildiği için okula karşı olumlu duygular ve olumlu bir tutum geliştirecektir. Okul olgunluğuna erişmemiş bir çocuk ise 1.sınıfa başladığında çok zorlanacak, beklentileri yerine getiremeyecek, okula karşı ve kendine yönelik olumsuz duygular oluşturmaya başlayacak ve öğrenme motivasyonu kırılmış olacaktır. Dengeli, duygusal ve toplumsal etkileşimin güçlü olduğu aile ortamında yetişen çocuk anne ve babasının desteğiyle pek çok yeteneği kazanabilir ve aile ortamında yeterli olgunluğa ulaşabilir.

ÇOCUĞUN OKUL OLGUNLUĞUNA ERİŞİP - ERİŞMEDİĞİ NASIL ANLAŞILIR?

1. ZİHİNSEL GELİŞİM

Görsel ve işitsel algılama yeteneği, algıladıklarını hafızada tutabilme, mantıklı düşünebilme, neden-sonuç ilişkisini kurabilme ve yeterli kavram bilgisine sahip olmasıdır. Düşünce ve konuşma birbiriyle bağlantılıdır. Bunun için yönergeleri anlayabilmeli ve düşüncelerini ifade edebilmelidir.

Okumayı yazmayı ve matematiği öğrenmesi istenen çocuğun, duyu organlarının yeterli şekilde gelişmiş olması gerekir. Buna ilaveten detayları da kavrayabilmelidir. Hem görsel hem işitsel ayırt edebilme yeteneği göstermelidir.

Bir çocuğun sayıları sayabiliyor olması, harfleri tanıyor hatta bazılarını yazıyor olması onun okul olgunluğuna geldiğini göstermemektedir. Bu unsurlar önemli olmalarına rağmen tek başına yeterli değildir. Sosyal-duygusal gelişim burada çok daha fazla ön plana çıkmaktadır.

2. SOSYAL VE DUYGUSAL GELİŞİM

6 yaşında okula başlayacak olan çocuğun öncelikle yeterli özgüvene sahip olması gereklidir. Bunun için anne baba ile güvenli ilişki kurmuş olması ve güvenli bir ayrılığı başarabiliyor olması gerekmektedir. Sorumluluk alabilmesi, yaşlılarıyla rahat sosyal ilişkiler kurabilmesi ve bu ilişkiyi sağlıklı bir şekilde sürdürebilmesi gereklidir. Çocuk; kendi başına hareket edebilme, kendini ifade edebilme ve sosyal problemleri çözebilme becerilerine sahip olmalıdır.

3. MOTOR GELİŞİM

Bedenini rahat kullanabiliyor ve bedensel koordinasyonunu sağlayabiliyor olması gerekmektedir. Vücut hareketlerine hâkim olması ve gösterilen hareketleri yapabiliyor olması beklenmektedir. Çocuk kalemi tutup yazabilecek ince kas gelişimine sahip olmalıdır.

4. DİL GELİŞİMİ

Okuma yazmaya hazırlık için en önemli beceridir. Çocuklar okuma yazmaya başlamadan önce konuşma ve dinlemeyi öğrenmektedirler. Olayları kronolojik sırayla anlatabiliyor olması, yeterli kelime hazinesine sahip olması, zıt kavramları biliyor olması, bir konuşmayı aktarabiliyor olması gerekmektedir. Çocuğun ona anlatılanları dinliyor olması ve yönergeleri anlıyor olması gerekmektedir. Akıcı bir konuşmaya sahip olması beklenmektedir.

5. DİKKAT VE EL-GÖZ KOORDİNASYONU

DİKKAT: Bir şeyi anlamanın veya bir şeyi başarmak için organizmanın uyanık ve hazır duruma geçmesidir.

Grupla yapılan etkinliklerde sakın bir şekilde oturma, dinleme ve yönergeleri uygulayabilme bu yeteneğin geliştiğine ait başlıca belirtidir. Resimli kitapları ilgiyle inceleyebiliyor olması, makası rahatlıkla kullanabiliyor olması, ona verilen bir resmi çizgileri taşımadan boyayabiliyor olması, sınırlı alanlarda çizebiliyor olması, 40 dakika tek başına bir etkinlikte veya oyunda yoğunlaşabilmesi beklenmektedir.

ÇOCUKLARIMIZIN OKUL OLGUNLUĞUNA ULAŞMALARINI DESTEKLEMELİK İÇİN;

Bol bol resimli hikâye kitapları okumalıyız. İfade edici dili geliştirmek için, çocuğun iletişime geçebileceği, kendi duygu ve düşüncelerini ifade edebileceği uygun ortamlar hazırlanmalıdır. Çeşitli konularda sohbetler edip, kelime hazinesinin ve dil becerisinin gelişmesini sağlamalıyız.

Hikâye oluşturma ve hikâye tamamlama oyunları oynayabiliriz.

Çeşitli konular vererek resimler yapması, düşüncelerini resimlerle de ifade etmeleri için yönlendirmeliyiz. Sınırlı boyamalar yapmasını sağlayabiliriz. Nesnelere arasında benzerlik ve farklılıkları bulma oyunları oynayabiliriz.

Yaşlılarıyla sosyal ilişkilere girebileceği ortamlara girmesi için fırsatlar yaratabiliriz.

Kendi ihtiyaçlarını karşılayabilmesi için fırsatlar verilmeli kişisel sorumluluklarını yerine getirmesi sağlanmalıdır. İhtiyaçlarını erteleyebilme becerisini ve sabrını geliştirmeliyiz.

ANNE BABALAR İLKOKUL 1. SINIFA BAŞLAYACAK ÇOCUKLARINA NASIL YARDIM EDEBİLİRLER?

- Aileler okulun aile katılım programlarını dikkatle takip etmeliler,
- Kendi kendilerine çocuğa okuma-yazma öğretmeye çalışmamalıdır,
- Çocuklarını diğer çocuklarla kıyaslamamalıdır,
- Çocuğun sorularına doğru ve anlayabileceği cevaplar vermeliler,
- Eğer çocuk anasınına devam ediyorsa ilköğretim ve anaokulu karşılaştırmasını olumsuz cümleler kurarak yapmamalıdır (Anaokulunda oyuncaklar var ama ilköğretimde yok gibi bir cümle kurmak yerine, anaokulunda oyuncakların vardı, ilköğretimde ise kendi çantan ve içinde kitapların vs. olacak),
- Anne-babaların okul seçimi konusundaki kaygılarını çocuğa yansıtılmaları, çocuğun yanında bu konuları konuşmamaları önemlidir.
- Aksi durum, çocukların ilköğretimden korkmalarına ve zaten zor olan bir süreci daha zorlaştırmalarına neden olabilir.
- Çocukları, daha önceden izin alarak gidecekleri okula geziye götürmek, kendisini nelerin beklediğini ve daha önceden yaptığımız açıklamaları desteklediğini görmesi açısından mutlaka yapılması gerekenler arasındadır.
- İlkokula başlamadan önce görme yetisinin yeterliliğinin tespiti için mutlaka göz muayenesi yaptırılmalıdır.

Anne babaların kendi ideallerinden önce çocuklarının kişiliğine, gelişim ve yeterlilik düzeyine uygun okulu seçmeleri; çocuğun ilk ciddi eğitim yaşamına olumlu başlaması ve sahip olduğu kapasiteyi maksimum düzeyde kullanabilmesi açısından son derece önemlidir.

Okul Öncesinde İlkokula Hazırlık Nasıl Olmalıdır?

OKUMA-YAZMAYA HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

Okuma ve yazma duyular arası iletişimin iyi organizasyonunu gerektirir. Kelime bilgisinin, görsel işitsel algı gücünün artması el ve göz koordinasyonunun yeterince gelişmesi okuma-yazma becerisini kolaylaştıran ve hatta kendiliğinden oluvmesini sağlayan özelliklerdir.

ORTAK AMACIMIZ BU HAZIRLUŞU EN İYİ BİÇİMDE GERÇEKLEŞTİRMEK OLMALIDIR.

Ülkemizde okuma yazma ilköğretimin 1. sınıfında olmaktadır. Genellikle çocuklar okuma olgunluğuna bu yaşlarda erişir. Ayrıca okumayı öğretmeninden öğrenmesi daha sağlıklı olacaktır.

ÖNEMLİ OLAN OKUMAYI ve YAZMAYI NE KADAR ERKEN ÖĞRENDİĞİ DEĞİL, NE KADAR SAĞLIKLI ÖĞRENDİĞİDİR.

Eğer çocuğunuz okumaya zamanındın önce ilgi duyuyorsa, sorularına cevap vermelisiniz.

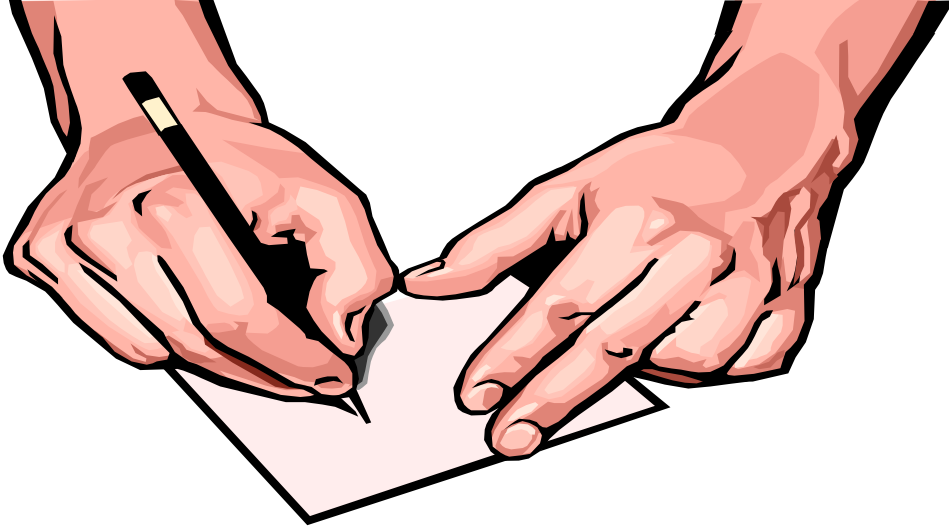
Ancak řu noktalara dikkat etmelisiniz:

*Nasıl okunduđunu sorduđu řey, uygunsa cümle, yoksa kelime olarak okuyun ,
Harfleri alfabedeki okunuř biçimiyle söylemeyin,
Fazla açıklamadan kaçının,
Hecelere hiç ayırmayın.*

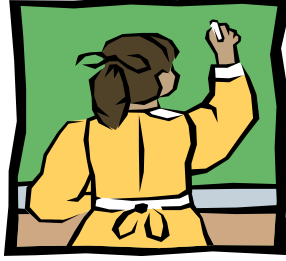
OKUMA YAZMAYA HAZIRLAMAK İÇİN NELER YAPMALIYIZ?

- *Kalemi doğru tutmasını, defteri soldan sağı kullanmasını, teşvik ederek öğretmelisiniz bu konuda çocuğunuzun anaokulu öğretmeniyle işbirliği yapmalısınız.*
- *Her harf ve rakamı oluşturan çizgilerin özel bir yönü ve sırası vardır. Harfleri ve rakamları doğru yazılış yönleri ile öğretmek gerekir.*
- *Çocuklar yazmaya büyük harfler ile değil, küçük harfler ile başlamalıdır.*

El, Kol, ve Parmak Kaslarını Geliştirmek için; Yapabilecekleriniz:

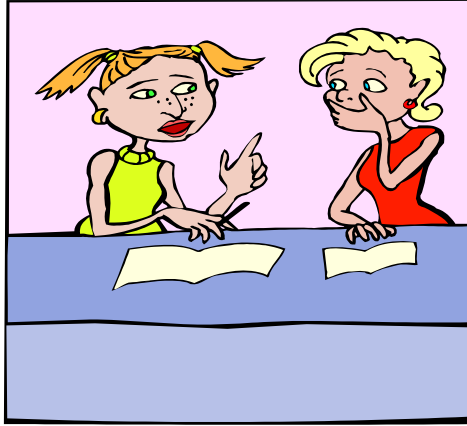
- *Hamur ve çamur ile oynaması,*
- *Yere dökülen bir avuç mercimek, düğme, boncuk gibi ufak şeyleri tek tek toplaması,*
- *Düğme ilikleyip açması,*
- *Resim yapması,*
- *Çizgi çalışmaları,*
- *Bir tepsiye tuz koyularak bu tuz üzerinde sizin önderliğinizde parmağı ile çizgi, harf, sayı ve benzeri şekiller yapıp silebilirler.*
- *Bir leğene su ve içine biraz şampuan konular, Avuçlarına alabileceği büyüklükte iki tane sünger verilir. Avuçlarını açıp kapayarak süngerleri sıkması böylece köpük üretmesi istenilir. Bunlar el kaslarını geliştirmede yararlı olur.*
- *Bir leğen suyun üzerine bir küçük kağıt konular. Yelpaze görevi görecek başka bir kitap ya da kart ile rüzgâr oluşturarak kayık gibi kağıdı hareket ettirmesi istenir. Bu da el bilek kaslarını geliştirir.*

Biz İstiyoruz ki;

- *Öğrenmeye istekli,*
- *Düşüncelerini, bilgilerini rahat ifade edebilen,*
- *Çevresiyle olumlu ilişkiler kurabilen,*
- *Kendine güvenen,*
- *Mutlu, başarılı çocuklar yetiştirelim.*

***Çocukların Başarısında
Ya Da Başarısızlıklarında
Anne Ve Babaların Tutumları
Önemli Bir Yer Tutar.***

***Veli Olarak Sizler;
Bu Sorumluluğu
Küçümsememeli
Ancak Gereğinden
Fazla Da
Büyütmemelisiniz.***

"Çocuğumuza nasıl bir eğitim yolu çizmeliyiz? Okula uyumunda ve başarısında nasıl yararlı oluruz?"

Bu konudaki bilgi ve fikirlerinizi gözden geçirerek işe başlamalısınız. Bilinçli ve gerçekçi bir yaklaşım çizgisi belirlemelisiniz.

Okulun olduğu kadar anne ve babanın konuşma ve davranışları da çocuğa şunları hissettirmelidir:

'Öğrenmek zevkli bir faaliyettir.'

'Sen yaşına uygun bilgi ve becerileri öğrenebilecek güçtesin.'

'Hata yaparım diye korkma. Sen öğrenen kişisin, tabi ki hataların olacaktır. Daha iyisini yapma konusunda çaba göster yeter.'

'Seni sen olduğun için çok seviyoruz. Sana olan sevgimiz okul başarılarla ne artar, ne eksilir.'

'İlkokul öğretmeninin de seni çok seveceğine inanıyoruz. Anaokulu öğretmenin gibi o da sana sevgiyle kucak açacak.'

'Oyun senin en doğal hakkın. Evdeki zamanı birlikte iyi planlarsak oyuna da zaman ayırabiliriz. Yeter ki ders zamanı ders, oyun zamanı oyun kuralına uy.'

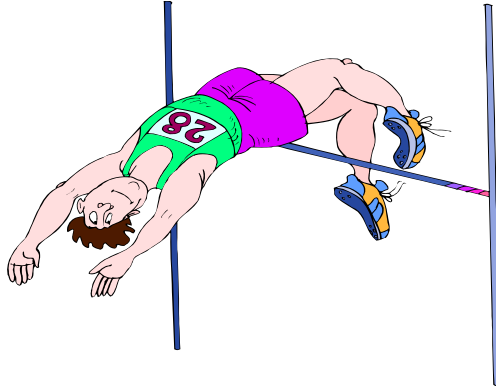
'Okulda, oyunu tenefüslerde oynayabilirsin. Ders saatinde arkadaşlarıyla konuşmadan öğretmenini dinlemeli, ders ile ilgili çalışmalarını yapmalısın.'

'Ödevler senin daha iyi öğrenmen için veriliyor. Kolayca halledebilirsin.'

'Senden gücünün üstünde başarılar beklemiyoruz.'

Örneğin: Okul başarılarını en önemli aile meselesi haline getirmemeli, gereğinden fazla kaygılanmamalısınız.

- Okul ve öğretmenlerden beklentilerinizi netleştirip gerçekçi ve sağlıklı bir zemine oturtmalısınız.

Çocuğunuzu gerçekçi gözlemlerle tanımalı, çocuktan beklentilerinizi buna göre ayarlamalısınız.

HER ZAMAN ÇITAYI ÇOCUĞUNUZUN SIÇRAYINCA ULAŞABİLECEĞİ BİR ÜST SEVİYEYE KOYMALISINIZ! Çocuğunuzu, ne arkadaşı, ne diğer çocuğunuz, ne kendi çocukluğunuz, ne de olmasını istediğiniz, zihninizde canlandırdığınız o, 'harika çocukla' asla kıyaslamayın. Çocuğunuzu olduğu gibi tanıyın, kabul edin, saygı duyun.

Rehberlik Servisi